

Leto I.

Izhaja vsakega 1. in 15. v mesecu. Letna naročnina 25 Din, za inozemstvo 40 Din.

NA MEJAH

Štev. 9.

Ček. račun št. 12.886
Telefon Jesenice 625
Uprava in uredništvo:
Jesenice, Krekov dom

LIST ZA GOSPODARSTVO, PROSVETO IN KULTURO

Jesenice, 1. decembra 1936

Križi padajo za zadnji opomin

Bilo jih je vedno, v vseh časih nekaj, o katerih bi mogli reči z velikim apostolom narodov: »Večkrat sem že rekel, sedaj vam pa zopet jokaje rečem: da so sovražniki križa Kristusovega.« — Bili so v vseh dobah ljudje, ki so v svoji duši izmaličili podobo božjo do take neverjetne skrajnosti, do tolikega sataniziranja, da je iz njih dihala samo še življenje propasti in grehote in sovraštva do Boga. Toda bili so to samo izjemni slučaji in še ti povzročeni večidel v trenutku duševne zmedenosti in osebne neodgovornosti. Ljudstvo, narod se je zgrozil ob takih dogodkih, bil užaloščen v svojem svetem čustvovanju. Kakor otroci so ihteli naši dedje in očetje ob razmetanih sv. hostijah, ob oskrunjenih kapelah, ob strtih razpelih. — S svetim strahom smo poslušali otroci zgodbo morda davnih dni o »Bridki Martiri« na samotni poti, ki so jo sneli s križa v grešni razuzdanosti in ji ude polomili. Prečudovite so bile te zgodbe naroda, polne ljubezni in miline, strahu in groze, preloma z Bogom, pekoče vesti, nemira in čakanja kazni za zločin. Z železno doslednostjo psihološko utemeljeno je zločin kakor neukročena pošast prežal na trenutek maščevanja in ga tudi vedno dočakal.

Danes pa so premnogi ubili živega Boga v svojih srcih, in mrtvega na križu poleg sebe več trpeti nočejo in ne morejo. Hudič je zožil okrog njih svoj krog in šel je vanje z vso zlobo. Kaj ni, kakor bi satan govoril iz premnogh sebi v sužnost ukovanih duš: Ne maramo Boga, nočemo vere, nedolžnost je neumnost. In se trudijo doma in v šoli in v organizacijah vsako kal zdravega duševnega življenja takoj v početku zatreti. Tako se kažejo že sadovi sfanatizirane, Boga sovražne mladine. Zločini se množe, človečnost umira... Boga preganjajo in skrunijo brezbožno njemu posvečene kraje, osebe, stvari — kakor zverine, žejne zločina, greha in krvi.

V noči od nedelje na ponedeljek, med 22. in 23. novembrom se je dogodil tak zločin na ovinku ceste, ki pelje z Jesenic k Sv. Križu. Kdo ni poznal tega lepega koticčka s podobo Križanega. — Dnevno časopisje je o tem že pisalo, tudi sicer bo našim bralcem ta žalostni dogodek gotovo znan, zakaj premnogo jih je bilo, ki so zmajevali z glavo nad nezaslišanim bogoskrunstvom. Mi o tem dogodku in zločinu, izvršenim nad podobo Odrešenika in nad simbolom našega odrešenja sredi med nami, ne pišemo kot novičarji. Nam je ob tem dogodku tako, kakor da mi sami nosimo za zločin del krivde, kakor da je bil Bog za nas ponovno raztepen in križan, ker je zaradi našega življenja njegova nova smrt potrebna. »Sonce je otemnelo in tema je bila po vsej zemlji, od poldne do treh.« V svetu je ugasnila luč in tema je legla v srca... In od tretje ure dalje se je zemlja tresla... Naši očetje so jokali, raztresene ude razbitih razpel so kot žive svetinje iskali in molili so, da bi z molitvijo zločin oprali in novega pregnali.

Kaj hočemo storiti mi ob strtem križu Kristusa, kakor da iščemo skozi temo njegovega sonca in njegove ljubezni zase in za izgubljene. Stopimo tiho v hram svoje duše, privijmo se z njo k razpelu in prosimo, da bo s krvavimi kapljami polzelo v naše duše božje življenje in da se prebudi v njej novo jutro vstajenja, kakor v duši Janeza Evangelista ali Marije Magdalene.

Padel je križ, da bi spoznali tisti, ki ga v nevednosti podirati pomagajo, kam peljejo njihova pota... padel je v opomin vsem, da ga zvesteje čuvajmo, padel, ker je zločinec hotel zločin in ker ga je Bog pripustil za časovno svarilo, za zadnji opomin, da pride veliki petek trpljenja nad narod, če ga Bog tako zapusti, kakor narod zapušča Boga.

Gradite cesto skozi radovljiški okraj

Misel in namen ustanovitve našega lista sta bila, da zbere in propagira interese krajev ob meji, da zastopa in podpira njihove težnje po napredku in da se zavzame za izboljšanje življenjskega obstanka vsega revnega ljudstva, ki živi po teh ozkih dolinah, planinskih rebrih in klisurah. V tem namenu je naš list otvoril prvo in vsem poznano obrambo za obstanek in napredek jeseniške železarne in je to obrambo vodil vsestransko. Ako pričenjamo danes **novi akciji, akcijo za zgradbo moderne asfaltirane ceste skozi radovljiški okraj**, nas vodi do tega isti namen in ista dolžnost, da dosežemo izboljšanje življenjskega obstanka onega ljudstva, ki života po revnih gorskih seliščih, da dvignemo ugled enega najvažnejših okrajev v državi in da tako koristimo naši celotni državni skupnosti. Radovljiški okraj potrebuje investicijo za zgrad-

bo asfaltirane ceste od Radovljice do Planice iz tako važnih in nujnih razlogov, da ne morejo mimo njih nikaki ugovori in da se mora potreba te zgradbe priznati tudi na najvišjih upravnih mestih kraljevske vlade.

Ako pogledamo le malo preko meje, bodisi v Avstrijo ali v Italijo, opazimo številne, moderne cestne žile po vseh važnejših krajih. V obeh omenjenih državah, ki mejita na naš okraj, so take moderne ceste izpeljane prav do podnožja naših obmejnih planin, da, celo na planine same. Že pri tem dejstvu, ki se ne da jezavo zanikavati, moremo uvideti, da so take zgradbe možne tudi pri nas. Nikdar si ne bomo dopustili dopovedovati, da je naša država revnejša od male Avstrije, da ona lažje investira za take zgradbe kot pa mi. Nikdar si tudi ne bomo pustili dopovedati, da ima morda Italija večje mož-

Z Jesenic

Poročil se je Jože Kelvišar, bivši priljubljeni organist na Jesenicah, z Ipavec Mihaelo, članico Marijine družbe na Jesenicah. Mlademu paru želimo na novi življenjski poti obilo sreče.

Zoper volitve v mestno občino Jesenice so se pritožili pristaši dr. Stanovnikove liste. Svoje verne prepričujejo sedaj kakor vedo in morejo, da bodo volitve gotovo razveljavljene in da se bodo vršile nove. — Razočarani »ljudski frontci«, ki je bila 100 odstotno prepričana o svoji zmagi, je taka tolažba vsekakor potrebna zato, da se prekmalu ne razočarana radi neuspehov. Da je ta tolažba prazna, se bo kaj kmalu videlo, ker za razveljavljenje volitev ni nobenega razloga. Pa če bi bile nove volitve, bi bili pristaši navedene liste še bolj razočarani. Dvomimo, da bi v stari obliki sploh listo skupaj spravili.

Brezalkoholna narodna gostilna je naslov novi zadrugi, za katero so vložena pravila v registracijo. Zadruga bo prevzela od sedanje Ljudske kuhinje poslednjega brezalkoholnega oddelka.

Delovni urad K. I. D. se ne more otepati več preobilih prošenj za sprejem na delo. Dnevno časopisje je že večkrat prineslo uradne izjave K. I. D., naj ljudje ne vlagajo več novih prošenj, toda prošnje se kljub temu množijo v cele skladovnice. Zadnje dni je vodstvo K. I. D. poslalo vodilnemu časopisju tale dopis: »Prenehajte z vlaganjem prošenj. K. I. D. javlja, da je dnevni dotok in število prošenj za delo prekoračilo vse meje možnosti pregledovanja in odgovarjanja. K. I. D. opozarja, da bo vse nadaljne prošnje vračala in nanje ne bo odgovarjala. — Število prošenj na sprejemnem uradu presega 3000 in nudi dovolj izbire za eventualne potrebe pri podjetju, zato so vse nove prošnje odveč in le v zamudo poslovanju.« — Jesenice z K. I. D. so v tem letu za vse brezposelne postale menda

edini up in nada, da se še kdaj prerinejo do človeka dostojnega življenja. Človek ima vtis, da so industrijske Jesenice za vse tisoče brezposelnih in pa tistih, ki bi si hoteli ustvariti boljši kruh, postale nekaka novodobna božja pot. Vse vrste ljudje prihajajo in odhajajo in prosijo zase ter za druge, da bi na Jesenicah našli rešitev. Pri vsem tem pa je še na Jesenicah in na Koroški Beli na stotine brezposelnih, sinov tovarniških delavcev, ki sami čakajo na zaposlitev v domačem kraju. Mi moramo s pravičnejšega stališča poudariti, da je povsem napak, ako se v delo sprejemajo ljudje iz tujih krajev, dokler domači poštene in delovljni fantje in možje dela nimajo. Na tak način se v kraju brez potrebe ustvarja kader brezposelnih, za katerega je potem potrebna druga zaposlitev, ki jo danes v domačem kraju ni mogoče dobiti.

Odpuščene so bile nekatere delavke pri K. I. D., ki so bile komaj pred kratkim na delo sprejete, med njimi Razinger Ana, Celar Ema, Spec Vera. Informirali smo se o vzrokih odpusta in nam je bilo rečeno, da je odpust povzročila sabotaža dela s strani odpuščenih. Pri natančnejšem zasledovanju sledi pa smo ugotovili, da je bilo v dotičnem obratu, kjer so bile odpuščene delavke zaposlene, res z neke strani započeto organiziranje k manjši storitvi dela, da pa prizadete na tem ne nosijo nobene krivde. Tista, ki je v tem oziru kriva, je ostala v obratu. Ker je gorenji odlok o odpustu poštenih in dobrih delavk gotovo slonel na napačnih informacijah, prosimo vodstvo K.I.D., da odpuščene delavke zopet zaposli.

Savez metalških radnika Jugoslavije je razrešil odbora svojih podružnic na Jesenicah in na Javorniku in je postavil v obeh podružnicah svoje komisarje, na Jesenicah Jeraja Martina, na Javorniku pa Grintov Cirila. — Ta ukrep vsekakor izpričuje, da v današnjih marksističnih vrstah, ki so včlanjene v imenovani organizaciji, nastaja neko trenje. Govori se med delavstvom, da imata komisarja nalogo, da odstranita iz njihovih vrst skrajne levčarje in tako pripravita pot zmernejšim elementom, ki bi mogli v sedanjem položaju svoje vrste bolj srečno voditi, kakor so jih vodili dosedanji odbori.

Pejce, idilični kraj nad Jesenicami, drugo domovanje našega dobrega Jakoba Novaka,

nosti za take zgradbe ali da je Italija pred investicijami ob svoji severni meji popravila in modernizirala vso revno sredino države ali zaostalo Calabrijo in Apulijo in šele potem začela misliti na severne kraje. Že ta nacionalna zavest in nacionalna čast nam dopovedujeta, da je delo možno tudi pri nas, samo prijeti je treba in to tam, kjer so krajevni in državni interesi največji; to pa je brez ugovarjanja gotovo naš radovljiški okraj.

Nočemo napovedovati vojne nikomur, ker napovedujemo vsem le mir, vendar razumemo narodno obrambo tako, da se morajo meje za vsako priliko zaščititi in to tembolj, če so te meje važne, kakor je važna naša, kjer obratuje sočasno največja železarska tvornica v državi, ki bo ostala pod strokovnim vodstvom in zrelo iniciativo privatne podjetnosti gotovo vedno prvokvalitetna železarska tvornica na Balkanu. Nova moderna cesta bi pomenila v tem okraju važno pridobitev tudi v pomenu in se le vprašujemo, zakaj smo morali tu čakati do zadnjega, zakaj so nas na to morali opozoriti drugi. Obrambna črta jugoslovanskega ljudstva, ki ljubi vsak kos svoje zemlje, je na meji in nikjer drugod. Zato je vsaka ped za mejo važna.

Če smo postavili gornjo utemeljitev za prvo, smo storili to kot obmejni borci na meji treh držav za čast in varnost naše domovine. Drugi razlog, ki zahteva nujno in takojšnjo modernizacijo ceste, je zopet naš lastni državni interes, a žal tudi na tega so nas morali opozoriti tujci, ki prihajajo v naš kraj kot letoviščarji. Radovljiški okraj je v državi poznan in najbolj priljubljen letoviški, turistiški in zimskosportni kraj ter kot tak privablja tujce iz vseh delov Evrope. Tu so Planica, Podkoren, Kranjska gora, Dovje, Mojstrana, Sv. Križ, Bohinj z jezerom, Bled z jezerom kot svetovno poznana letovišča. Tu so Planica, Kranjska gora, Pokljuka, Rožca, Črni vrh in drugi kot priznane zimsko sportne postojanke. Bled, Bohinj in Kranjska gora pa tvorijo središče letne tujskoprometne sezone v državi in prihajajo sem državniki in diplomati vseh držav. Bled s svojo okolico je istočasno letna rezidenca naše kraljevske družine. Po državni cesti čez Podkoren prihajajo številni izletniki z avtomobili, prav tako po cesti čez Planico. Po obeh cestah prihajajo poleti izletniški avtobusi iz srednje in severne Evrope in bi prihajali še številnejši, ako bi jih ne odvrčale naše obupne ceste prav v tem kraju. Letoviški sloves našega kraja je poznan posebno v Nemčiji, od koder prihaja veliko tujcev, a tem je tudi poznano, da so naše ceste slabe in težko je človeku, ko sliši, da je mnogo letoviščarjev zavilo raje v Italijo, ker so videli naše ceste, na katerih je škoda vsakega voza. Ugled in blagajna naših letovišč trpita veliko prav zaradi cest. Zato je nujnost po zgraditvi moderne ceste tembolj upravičena. Gotovo je samo to, ako bi naše, naša lepa letovišča imela katerakoli druga država, bi skozi nje napravila ceste, ki bi delala čast državi in vabila tujce. Ni to povedano preveč, nego je to resničen apel na nas vse, da tako cesto

oskrbimo. Ne smemo čakati, da se nam bo cesta ponujala, nego jo moramo zahtevati z argumenti.

Moderna cesta skozi naše kraje bo zgrajena, to je gotovo, ker naših koristi ne bomo smeli dalje zanemarjati. Gre le za tem, da se prične z gradnjo čimprej, že prihodnje leto. Ako pogledamo ogromne investicije na jugu in v krajih, kjer je potrebno pred cestami še mnogo drugega, najdemo, da bo možna investicija tudi za našo cesto. Tembolj smemo upati na uresničenje naše zahteve pod vlado, ki razumeva potrebe slehernega kraja. Če pa pogledamo razumevanje ljudstva v radovljiškem okraju, ki je 100% zbralo vse občine v tabor sodelavcev sedanje vlade, potem moramo na uresničenje zgradbe misliti tem preje.

Najvažnejše pri vsem pa je, da je naš kraj reven, da je investicija državnih del v tem goratem kraju odpomoč države ljudstvu, da ne bo stradalo, da ne bo gladovalo. Radovljiški okraj ne tvorijo samo Jesenice, nego je v našem okraju največ revnih selišč, kjer ljudstvo živetari. Žalosten je obstanek ljudstva v Bohinjskem kotu, v Srednji vasi, Studaru, Češnjici, Stari Fužini, v Polju, Ribičevem lasu, v Bohinju, v Bohinjski Bistrici, v Milnem, Rečici, Zagoricah, Bodeščah, v Bohinjski Beli, na Kupleniku, v Grabčah, Radovni, na Pernikih in v desetih selišč gorjanske občine. Žalosten je obstanek mnogih tudi v Spodnjem delu na Zg. Otoku, v Lešah, pri Sv. Luciji, Sv. Neži, v Mošnjah, Hrašah in na Vrbi, v Zapužah, Daslovčah, na Selu, na Breznici, Mostah, Potokih, Studenčicah, na Jav. Rovtu in drugod. Pogled v to revščino mora omehčati vsak proračun, saj so to ljudje, ki ne zahtevajo bogznakaj, saj so skromni do skrajnosti. Prav in nujno pa je, da se temu ljudstvu da najnujnejšega zaslужka vsaj vsakih par let. Beda, ki vlada v teh krajih, je razvidna najbolj iz prošenj, iz solz in iz poklekovanja pred zaposlitvenim uradom jeseniške železarne, kjer je prošnja okoličanov nad 5000. Ako pomislimo, da so med brezposelnimi in bednimi kočarji tudi sinovi z onemoglimi materami, da so med njimi tudi očetje s številnimi družinami, nas mora to dejstvo zaboleti do skrajnosti. Vsi pri železarni ne morejo živeti, vseh železarna ne more zaposliti, a vsi morajo živeti. Zanemarjati skrbstvo za to ubogo ljudstvo je zločin. Zato dvigamo poziv za odpomoč, ki bo dana z delom za moderno cesto, katera je itak državna potreba. Od 400.000.000 in zopet od 400.000.000 na jugu se bo dobilo vsaj 40 milijonov dinarjev za te reveže, saj bo to delo v največjo korist državi sami.

Apeliramo na novo izvoljene župane radovljiškega okraja, ki je ves v vrstah Jugoslovanske radikalne zajednice, da prenehajo s prošnjami za zaposlitev ljudi pri KID, ker je ta nemogoča, in da začnejo akcijo za zaposlitev ljudstva na moderni cesti. Njihova pot v Belgrad in njihovih tudi deset intervencij ne bo dovolj, dokler ne izposlujejo te investicije. Mi smo akcijo pričeli in bomo nehali, ko bo zapel prvi kramp na terenu nove, moderne ceste skozi naš okraj.

Bodimo pravični — ženi delavca!

Med jeseniškim delavskim ljudstvom je razširjena nekoliko šaljiva, vsekakor pa krivična prislovica: »Ko žena tovarniškega delavca zjutraj vstane, ima tudi že vse narejeno,« kar bi se reklo z drugimi besedami, da lahko križem rok zapravlja čas dneva, ker nima nobenega dela. Enako se prisoja tudi ženi železničarja. Pa poglejmo, če je temu res tako in za primer si vzemimo delavsko družino s petimi otroci.

Starejši sin, ki bo šel prihodnje leto k vojakom, ima delo v tovarni na Javorniku, mora najkasneje ob pol šestih zjutraj z doma. Ženama mora skrbeti, da ne presliši ure budilke, ki jo pokliče ob tričetrt na pet. Vsa družina še sladko spi, zato tiho iz postelje, da koga ne prebudi, sicer bo takoj zjutraj nevolja. Kneipova kava je kmalu kuhana, hitro še gumb pritihi na fantovi delovni obleki in zadrگو na čevlju, ki

se mu je sinoči utrgala, treba zamenjati. Sedaj sledi težavna stvar. Franceta je treba namreč dvakrat, trikrat klicati, preden je voljan vstati. Vsaki mamici je pač znano, kako mladina nerada zjutraj vstaja. Ko France odide skozi vrata, pride na vrsto mož. Tudi ta se pusti dvakrat, v ponedeljkih celo trikrat poklicati, posebno še, če ga je bilo v nedeljo zvečer dva decija več, kot je nujno potrebno za obnove njegovih telesnih moči. Tudi njemu je treba dati zajtrk in še »zlato kangljico« napolniti do vrha, kajti od šestih zjutraj do dveh popoldne je dolgo in takle požirek »kavine« prozorne tekočine pri težkem delu tekom dopoldneva zelo prav pride.

Ob pol sedmih je treba poklicati Tončka, njegova služba se pričinja ob sedmih in cela vrsta Tončkov je potrebna, preden vstane ves krmežljav in čemern. Vse ga še boli, preveč je zbijal žogo. Mamica mu mora prigovarjati, ga bodriti — in šele, ko je zvrhan lonc »podrobljenega« pospravil, postane boljše volje. Še velik kos kruha v žep, kajti tovarniški tekači zelo radi jedo. Ko je tovarniška sirena napovedala sedmo uro, tedaj se prične znova. Šolarji so itak znani kot največji zaspanci. Miha hodi v meščansko, Jelca v četrti razred osnovne, Minka v drugega, ki ima sicer pouk popoldne, a mora vstati z onima zaradi jutranje molitve. Koliko prigovarjanja, karanja, lepih in trdih besedi, preden so vsi trije umiti, počesani, pripravljani za šolo itd. Ko odideta starejša v šolo, tedaj se za mater šele prične pravo delo. Treba je pospravljati, čediti, prati, Mihi je treba z očetovih hlač napraviti »nove«, Minka ima strgan predpasnik, Jelco mora peljati k zdravniku, ker jo boli vrat, na trg je treba, v prodajalno, k mesarju, v mlekarno, k peku, v tovarno po listek za premog,

skrbeti za prevoz drv na dom, k čevljarju nesti očetove čevlje. Vse, da vse to in še več mora biti opravljeno tekom dopoldneva. Kadar je pranje pri hiši, pa itak ne ve žena, kje se jo glavi drži. Pri vsem tem pa pripravljati za kosilo. Otroci pri svoji nestrpnosti ne morejo čakati do dveh, opoldne mora dobiti jesti. Oče ima slabe zobe, meso mora biti zanj drobno sekljano. Gledati mora, da jed ne bo postana. Zato mora kuhati prav za prav dvakrat.

Tri popoldne je, preden je posoda umita in pospravljena. Mar sledi zdaj počitek za zmučeno ženo? Kaj še. »Mama, dajte mi srajco, da grem na sprehod,« pravi sin, ki je delal na Javniku. Oče hoče sveže nogavice, Minka si je obleko zamazala, Miha strgal hlače, Jelci odletel gumb na oblecki. France bi rad nekaj drobiža. Mati naj reče očetu, da ga bo dal. Miha je treba priganjati, da napravi nalogo. Med tem je že čas za kuhanje večerje, ki mora biti istotako točno ob uri na mizi, sicer »on« sitnari. Po večerji je treba vse spraviti v red, za jutri ne sme ostati ničesar, kajti jutrišnji dan bo prinesel svoje težave že sam po sebi. Ako gre vse po sreči, se more komaj ob devetih zvečer utrujena žena oddahnuti. V roke vzame časopis, katerega je vsa družina že vsega prebrala, a kmalu ji pade iz rok. Od utrujenosti zadremlje na stolu. In to dan na dan, leto za letom, vedno pri delu, vsak trenutek pripravljena za žrtve, nikdar ne toži, kljub vsemu naporu je še vedno vedrega obraza, srečna, da ji gre vse tako od rok.

Pa naj še kdo reče, da ima žena tovarniškega delavca vse narejeno, ko zjutraj vstane. Ne osem, pač pa šestnajst in še več ur na dan je zaposlena, brez vsakega odmora. Klobuk doli pred takšno ženo-materjo, čeprav je žena delavca.

vsako leto dobivajo lepšo obliko. G. Novak, po domače Zumer, je k svoji kapelici tudi v tem letu dozidal zopet nov prizidek, ki lepo harmonično spada k celoti in je tako marsikakemu Jeseničanu, ki tod mimo dela svoje sprehode ter se ob njej ustavlja, počiva ter se nad Jeseniško dolino razgleduje, v lep užitek in tiho veselje.

Roditeljske sestanke je začela vpeljevati, kot čujemo, jeseniška narodna šola. Na teh sestankih pridejo v medsebojen stik učitelji in starši otrok, ki so učiteljem izročeni v vzgojo in izobrazbo. Marsikatero trenje se s takimi sestanki odstrani in se tako ustvarja harmonija pri prizadevanju za vzgojo naše mladine.

Telefonsko omrežje na Jesenicah je preobteženo. Po naših drogovihi bodo kmalu žice tekle od vrha do tal, če bi bilo to sploh mogoče. Od kar smo dobili avtomatične centrale na Jesenicah in na Bledu, se število priglasevalcev za nove hišne telefone veča iz dneva v dan, na sedanje drogove pa ni mogoče namestiti nobenih novih žic več. Tako je razširjenost telefonske mreže v kraju čisto onemogočeno, dokler pristojne oblasti poštne uprave ne bodo zastarelega sistema drogov nadomestile s kabelj-sistemom. Tako iz gospodarske izrabe kapacitet avtomatičnih central, kakor tudi iz estetičnega stališča je za Jesenice in za pošt, upravo prav in dobro, če zgine iz naše ozke doline ta neštevilna množica drogovihi, ki kraja resnično ne lepšajo.

Zaplankano mesto bi lahko imenovali naše mesto zaradi premnogh in preštevilnih reklamnih desk. Te so včasih od raznih firm in privatnih podjetij kar druge druge tišče in kričče, če kvarijo lepoten vtis mesta. Mislimo, da bi bilo nujno potrebno, da bi se plakatiranje in afiširanje raznih letakov in oglasov na Jesenicah uredilo po nekem enotnem načrtu. Naj bi mestna občina posamezna reklamna podjetja, zasebnike in vsa društva, ki imajo lastne reklamne deske, poklicala na skupen sestanek in jih pozvala, naj se odločijo za enoten reklamni načrt, ki bi ne bil nič manj učinkovit, kakor je sedanje neokusno izvedeno plakatiranje. Tujec, ki pride v naše mesto, ki je izhodna točka za premnoga letovišča in gorske ture, naj tudi iz reklamnega sistema vidi, da ima prebivalstvo smisel in skrb za red in lepoto v kraju.

Vrnimo zaupanje zaupanja vrednim

Veliki gospodarski stiski, ki smo jo bili s splošnim pojavom deležni tudi mi, se je pridružila pri nas leta 1931 čisto po nepotrebnem še denarna kriza, ki je zavrla še preostalo aktivnost. — Bilo je za človeka, ki je imel o privatni lastnini čisto jasne pojme, nekaj neverjetnega in nemogočega, kar se je tedaj zgodilo. Naenkrat, tako rekoč čez noč, so naši denarni zavodi, četudi so gospodarsko najlepše prosperirali, postali nelikvidni, to se pravi: svojim vlagateljem niso mogli izplačevati njihovih vlog po njihovih zahtevah. Vlagatelji pa so zopet v razumljivem strahu za svoj denar pritiskali na denarne zavode, pri katerih so imeli svoj denar naložen preko dejanskih potreb. — Če bi bila oblast pravočasno s pametno denarno politiko ukrenila, kar je bilo potrebno, bi se bilo dalo z lahkoto odpomoči. Toda bile so po vsem videzu na delu tajne sile, ki so imele interes na denarni krizi in tako se je vozal vedno bolj zategoval v nerazrešljivo uganko. Zaščita kmetskih dolžnikov jo je še zaostri. Denar je zginil po nogavicah in po privatnih blagajnah, denarni zavodi so šli pod zaščito, pričelo se je kupčevanje s hranilnimi vlogami, narod se je demoraliziral.

Mi se hočemo ob tej priliki presojanja razmer omejiti predvsem na naše domače jeseniške razmere in na naš domači denarni zavod, Hranilnico in posojilnico na Jesenicah.

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah je bila ustanovljena leta 1900. Ves čas svojega obstoja se je trudila po svojem upravnem odboru, da bi bila kos nalogam, ki si jih je nadela. Premnogi so v njej našli skrbno čuvarico svojih denarnih prihrankov in v potrebi ceneno posojilo za izpopolnjenje svojih gospodarskih interesov. Zavod je užival vsesplošno zaupanje, ki se je od dneva do dneva stopnjevalo pri vseh slojih, tudi pri vseh svetovnonazorno različno usmerjenih ljudeh. Kadar je bil Jeseničan v dejanski potrebi, je le tu z zaupanjem iskal pomoči, pa naj je bil to bivši demokrat ali socialist, ali komunist ali krščanski socialc. Sloves njenega solidnega poslovanja je rasel daleč preko njenega okoliša in je morala zato zadruga tudi spremeniti tozadevno točko pravil, da se je rešila utesnitve svojega delovanja v omejenem okolišu. Vloge pri njej so začele očitno naraščati, denarni promet se je dvigal skoraj v geometričnih postopkih.

Prinašamo nekaj številok iz zadnjega desetletja, ki svedočijo v glavnem gibanje vlog in prometa te naše zadruge:

Leto	Novo hranilne vloge	Izplačane vloge	Denarni promet
1925	947.196.73	528.983.02	2.506.845.08
1926	1.045.082.74	636.688.30	3.079.669.52
1927	1.459.487.55	887.235.70	5.147.377.29
1928	1.982.680.88	1.167.545.11	7.939.709.45
1929	3.142.417.87	2.256.777.18	17.262.999.08
1930	3.131.128.39	2.489.880.31	22.477.636.19
1931	2.373.229.56	2.017.017.96	26.215.192.78
1932	1.234.370.71	1.681.569.30	8.102.798.89
1933	1.060.231.75	1.423.767.45	5.797.430.34
1934	699.544.54	1.095.445.37	5.776.951.42
1935	805.210.97	904.853.84	8.463.858.64

Za elektriko

Vam nudl vse najugodnejše

Jože Markež

Jesenice, telefon št. 605

Smrt po osem dnevnem trpljenju.

Tovarni elektromonter Gustel Noč je moral v nedeljo 8. novembra že ob 6 zjutraj na delo, katero je bilo mogoče izvršiti pač le v nedeljo, ko obrati počivajo. Tik pod železniškim mostom čez Savo je bilo treba daljnovidno preložiti in usoda je hotela, da je bilo Noču delo dodeljeno tik pred stanovanjem njegovih staršev. Že ob pol 8 se je bliskoma raznesla vest, da je Nočov padel z droga in da so ga odpeljali v bolnico. Zdravnik je takoj uvidel, da je poškodba težka in je odredil prevoz v ljubljansko bolnico. Ves teden so prihajale zadovoljive vesti, da se mu stanje boljša in da bo že v nekaj dneh prišel nazaj v bolnico bratovske skladnice. Vsemogočni Bog pa je sklenil drugače in v ponedeljek zvečer, po osem dnevnem trpljenju, je blagi Gustel Noč izdihnil. Prepeljali so ga na Jesenice, kjer se je vršil pogreb, kakršnega že dolgo ni bilo videti.

Pokojni Noč je bil družaben in zabaven mladenič kot le malokateri. Kamor je on prišel, je bilo veselo. Zato pa je bil tudi tako splošno priljubljen. Nenaavadno vesel je bil 25. oktobra na dan občinskih volitev. Med tisoči, ki so pred carinarnico čakali na objavo rezultata volitev, je bil tudi on in na vse grlo je zavriskal, ko je čul, da je zmagala lista gospoda Markeža ter s ponosom pravil, da je tudi on s svojim glasom pripomogel k zmagi in da se ni dal zavesti v nasprotno smer. Počivaj v miru, dragi prijatelj Gustel, naj Ti bo lahka domača zemlja tam gori pri Sv. Lenartu. Preostali pa naše globoko sožalje.

S Koroške Bele

Hujskanje zoper Cerkev je očitno v obeh marksistov njihova najvažnejša naloga. Tako se je zgodilo, da so ob smrti Meseca Valentina njegovo ženo hoteli odvrniti od tega, da bi možu oskrbela cerkven pogreb in so se na vso moč prizadevali za to, da bi bil pogreb civilen. Žena je bila pametna in se je pri župnem uradu informirala o resničnosti marksističnega hujskanja. Njej je bilo tu rečeno, naj bo brez skrbi: Cerkev še nikogar ni odrila. Pogreb je bil cerkven in žena je prišla k plačilu pogrebnih stroškov pod vtisom marksističnega kričanja o visokih stroških. Kljub izjavi g. župnika je vendar prinesla s seboj 800 Din. Ko ji je g. župnik

Navedene številke precej nazorno kažejo provit zadruga pred denarno krizo in njeno upadanje v času denarne krize. Ves čas denarne krize, ki še danes ni prenehala, pa je bil ta naš domači denarni zavod brez dvoma na prvem mestu vseh podeželskih zavodov. Izplačeval je na stare vloge izmed vseh enakovrstnih denarnih zavodov procentuelno najvišje denarne zneske in tudi najvišje obresti na vloge. Nove vloge, vložene v razdobju krize, je plačeval vedno v celoti brez odloga. Na stotine vlagateljev drugih denarnih zavodov po Sloveniji je prosilo, da bi potom prepisa mogli prenesti svoje vloge na ta naš zavod, kar pa je morala zadruga v interesu lastnih starih vlagateljev odklanjati.

Če pazno motrimo številke, vidimo, da je zadruga za časa krize izplačala neverjetno visoke vsote. Še bolj presenetljivo ali prav rečeno razveseljivo pa je dejstvo, da je sprejemala tudi v teh kritičnih časih vendar še dokaj novih vlog, kar izpričuje, da je tudi v teh težkih časih splošnega nezaupanja, pri zadosti visokem številu ohranila vero in zaupanje vase in v svoje slovanje.

Zdi se, da se počasi vendar bližamo normalizaciji. Vedno bližja sta si zneska dvigov vlog in vložitve istih. Zeleti bi bilo, da vložitve skoro prekoračijo dvige. Kdor ima opraviti z denarnimi zavodi in čuti v njih ves kvaren vpliv nesrečne denarne krize, ve, da je naša hranilnica na podlagi podanih števil v tem razdobju bila daleč, daleč pred drugimi istovrstnimi.

Temu izrednemu položaju pa se mora hranilnica zahvaliti preudarnemu vodstvu svojega upravnega in nadzornega odbora. Ta v časih

denarne preobilice svojih presežkov ni nalagal v razna visoke koristi obetajoča podjetja in banke. Vedel je, da na ta podjetja in banke nima zadostne ingerence in da visoki dobički zato nosijo v sebi nevarnost naknadnih velikih izgub. Ne, ljudski denar, ki mu je bil zaupan, je uporabil za dvig domače, zlasti jeseniške in javor-niške gradbene podjetnosti, za podporo domače trgovine in obrti, za interese lastne občine, za dvig raznih kulturnih in socialnih ustanov. Tu se sicer ni toliko zaslužilo, toda vedel je, komu je zaupal. Izgube so postale skoro nemogoče. S pospeševanjem prosperitete Jesenic in Koroške Bele je skrbel za prosperiteto in napredek lastnega zavoda. Nekateri so zavodu sicer to zamerili, toda pokazalo se je sploh, zlasti pa v času krize, kako pravilno je bilo načelo uprave: »Ljudski denar posodimo ljudstvu, ki nam ga je zaupal.«

Zdelo se nam je potrebno, da zaradi obnovitve zaupanja in stvarne koristi vsega našega gospodarskega življenja zapišemo to našim bralcem v pouk in pojasnilo. Hibe, na katerih smo vsi trpeli v preteklosti, niso niti najmanj hibe naše domače hranilnice, ampak je prišlo do njih brez njene krivde, prednostne vrline njene, ki jih ima pred drugimi enakimi tovrstnimi zavodi, pa so njene zasluge.

Zavod, ki dela samo za Jesenice in okolico, je zato odvisen tudi samo od Jesenic in okolice. Normaliziranje v obtoku novih vlog, ki narašča iz utemeljenega zaupanja, naj ustvari tudi normalizacijo izplačil in omogoči tudi sicer, da se gospodarsko življenje v kraju razvija in dviga v skupno korist nas vseh potem, ko smo zaupanje zaupanja vrednim vrnil.

V borbo za pravico

Kajn je ubil Abela in zgrozilo se je nebo.

Kri bratova je vpila po maščevanju k Pravici in prst božji je zaznamoval ubijalca in vdihnil v njegovo dušo večni nemir.

Danes pa jih je na stotine, katerih grehi vpijejo do neba v vseh štirih smereh, ki jih oznanja božja beseda in ki jih katekizem cerkve tako preprosto in jasno našteva: radovoljni uboj, sodomski greh, zatiranje vdov in sirot, pritrgovanje delavskih plač. A te stotine nič več ne begajo po svetu, nič več jih ni strah in groza pred samim seboj in pred pretečim prstom božjim. Ne ti! Drugih stotisoč bega po svetu kakor izgnani brezdomci, ki jih je življenje ogoljufalo za vse, kar jim po vsej pravici gre: za vsakdanji kruh, za stan in obleko, za čast in poštenje.

Pa zdi se, da se Pravica ne zgane, da čaka. Na kaj čaka? Zakaj ne udari?! Na nas čaka: name, nate, na vse, ki trdimo, da v Pravico verjemo. Na nas katoličane zlasti, ki nimamo dvomljivih nauk o dolžnosti, na premnoge izmed nas, ki vidimo, kako neštete trume bratov do mozga izžetih, s strašno pezo oprtanih, dere v propast, pa se delamo, kakor da nas krik časov, ki jedko reže v ozračje družbe, nič ne briga. Zatisnemo si oči, zamašimo si ušesa: nič nočemo slišati, nič videti, kakor da nas samih, preskrbljenih, družba drugih v potrebi nič ne briga. — Pravica čaka na nas, na nas čakajo časi, da vstanemo iz lenobe, da spregledamo od slepote. Čakajo časi, toda ne vemo, koliko časa še bodo čakali zastoj.

Mi imamo svoj odrešujoči nauk lepo spravljen v katekizmu, mi imamo velike socialne okrožnice našega najvišjega cerkvenega učenstva o pravični ureditvi družbe zravnane v naših knjižnicah, mi imamo znanstvena sociološka dela katoliških učenjakov neprebrana. Mi imamo Boga z njegovo pravico na jeziku, imamo ga tudi v

tabernakljih, v cerkvah, toda vse premalo, ga imamo v srcih, v dušah. Tam je življenje njegove pravice tako borno in beraško, kakor je zaradi tega borno in beraško in nepravilno življenje sveta. Namesto božjega ognja in njegove luči je v nas le leščerba prižgana, da ne vidimo stiskanih in ne čujemo krikov, ki zaradi krivice trkajo ob svode neba in terjajo obračun.

Po naših cestah hodijo trume poštenih fantov in mož, ki prosijo dela od kraja do kraja, od vrat do vrat — zastoj. Pred delovnimi uradi se za znojno trpljenje ročnega dela pehajo kakor dvorjani za kraljevsko milost. Na vrata količkaj pomembnega človeka trkajo neprestano: fantje, dekleta, očetje, matere in prosijo samo enega — posredovanja, da se prerinejo do najosnovnejše pravice: živeti od lastnega dela.

Premnogo jih je, ki so dobili delo, a službe ne. Gospodar je najel njih delovno moč, ne plača jih zanjo ne. Ljudje delajo za samo obleko in hrano, za par kovačev na mesec, za golo upanje v lepšo bodočnost. Privatniki in družbe —

so v tem oziru prava legla in kotišča vedno novih, vedno večjih krivic. — Za beraško ceno kupujejo, kakor trgovski predmet delavčevo fizično in duševno moč in kakor brezpomembno vrednost morajo ti dodati svojo osebnost, svojo dušo in telo. Žena, otroci, lasten dom, človeka dostojno življenje, to so prepogosto le daljni, nedosegljivi prividi, o katerih si ubogi trpin komaj sanjati upa.

In vendar je prva pravica do življenja, človeka vrednega: je pravica do zavisnosti od Boga, ki je nobena druga zavisnost ovreči ne sme. Je tu pravica do družine in poštenega dostojnega življenja v njej; je pravica do soudeležbe pri ustvarjanju in uživanju dobrin, je pravica do zasebne lastnine v skladnosti z interesi cele družbe. Pravica tisočev je to, ki do nje ne mo-

rejo. Nekje jo je kakor strašna pošast požrla krivično urejena družba.

Družba današnjih dni in mi sami v njej gledamo prekrižanih rok, kako se pravica gazi in krivica šopiri. Vidimo, kako se v brezmejnost kupiči premoženje nekaterih na škodo milijonov. Čutimo, kako se človeka zlostavlja v isto vrsto s tržnimi predmeti. Nobenega ozira ni ne nanj, ne na njegove telesne sile in moči.

Naš svetovni nazor, naša vera po notranji sili teži k občestvenemu bratstvu, naše iz Boga zajeto gledanje nam z neizprosno jasnostjo pove:

Sv. Miklavž prihaja ...

»Mamica, mamica,« kliče Jožek, prebudivši se iz nočnega spanja.

»Saj sem tu, dušica draga! Kaj ti je?«

»Veš, mama, videl sem ga! — Kako je bil lep... pa se mi je približal in me pobožal, potem je pa... izginil.«

»Kdo vendar? Koga si videl, sinček moj ljubi,« ga nežno vprašuje mati.

»I, sv. Miklavža,« odgovarja srečno Jožek. »Da ga nisem utegnil poprositi, to mi je hudo. V Krekovem domu sem videl v izložbi toliko lepega: šolske nahrbtnike in aktovke, pa lepe slikane puščice... pa knjige s podobami... pa igrice... Botra Špela se je tudi kar čudila, ko je ogledovala z mano vse te lepe reči v izložbi. Saj sem jo slišal, ko je zase vzdihnila: kako krasni so ti albumi... in tele vaze iz keramike... pa spominske knjige... Ko bi vsaj sv. Miklavž ne pozabil naše Martel!

Kajne, mamica, da je ne bo?«

Kar v eni sapi so tekle besede Jožku iz grla, da mu je mamica jedva kimaje zamogla odgovorjati.

Ob koncu vnetega Jožkovega pripovedovanja se pa mamičin dobrotni obraz zresni. Svojega ljubljenečka pritisne k sebi in mu šepče: »Dragi moj otrok! Priden bodi in rad ubogaj. Pa molil! Potem te bomo vsi veseli: tvoj atek in mamica in Bog. In sv. Miklavž te ne bo pozabil letos in nobeno leto ne. Še, ko boš velik, ti bo sipal darove, saj jih ima toliko, toliko...«

družba, v kateri živite, je zgrajena na trhljih, krivičnih osnovah vnebovpijočih grehov in je gnila. Poderite jo in postavite novo. Išcite potov in sredstev brez mehkužnosti za njeno prerojenje in delajte zanje iz notranje sile, iz pogona svojega prepričanja. — Mi vemo, da mora biti drugače, mi hočemo, da bo. Pred to voljo, ki vase neporušno verje, ni nobenih nepremostljivih prepadov, nobenih prenevarnih čeri, nobenih nepristopnih višin. Za nas je samo eno gotovo, da je tu naloga, ki je naša dolžnost. Pred dolžnostjo pa nima nihče pravice bežati.

Kar je mamica obljubovala Jožku, to obljublja sv. Miklavž Vam vsem, otroci, ki ste pridni in dobri.

Pst! Le prisluhnite! Že prihaja sv. Miklavž z darovi iz nebeškega raja.

»Še nekaj sem se spomnil, mamica,« šepne Jožek njej na uho. »Kajne, da ne bomo letos več brez jaslic? Ravno tam v trgovini v Krekovem domu sem videl toliko pastirčkov in tako luštnega Jezuščka! Pa še cenejši so kot lani. Naj jih mi prinese sv. Miklavž.«

»Le pomiri se Jožek, seveda jih boš dobil. Samo če boš priden, Miklavž na te pozabil ne bo.«

*

Starše naših malčkov opozarjamo na miklavževanje v Krekovem domu. Za otroke bo kakor vsako leto tudi to leto Miklavž obiskal Krekov dom že v popoldanskem urah po končanem pouku na narodni šoli. — Naročila za Miklavža in pošto za njega oddajte pravočasno njegovemu poštarju, ki ga bo imel ta dan ves čas nastavljenega v Krekovem domu. Otrokom povejte, da je Miklavž naročil, naj se to leto bolj pripravijo v znanju verouka, kakor so to delali doslej. Zanikerne otroke bo brez usmiljenja pobral v svoj koš gospod parkelj.

Miklavžev večer za odrasle bo istega dne, to je v soboto 5. t. m. ob 8. uri zvečer. Poleg običajnih miklavževih naukov in svaril in poleg Luciferjevega rohneja, s katerim bo v nevoščljivosti spremljal razdelitev darov, bo na tem večeru imenitno poskrbljeno za smeh in zabavo z odrsko burko »Trojčki«. Prijatelji »smeha do solza« na tem večeru gotovo ne bodo manjkali.

Razne vesti

Priprave za montažo nove kino-aparature v Krekovem domu in montaža sama gredo k svojem koncu. Jeseniška kino publika z veseljem pozdravlja odločitve društva, da začne svojo obrtno koncesijo dejansko uporabljati. Veseli jo zlasti, da bo na Jesenicah postavljena kino-aparatura najmodernejšega tipa, ki bo na polju tehnike nudila, kar je danes pač mogoče. Tudi zaradi konkurence, ki bo kino pri Jelenu in obratno silila k boljši izbiri filmov, se publika ne pritožuje. Tako bomo, pravijo, sedaj vsaj kaj poštenega videli.

Vincencijeva konferenca priredi 13. t. m. ob 3. uri popoldne v Krekovem domu mladinsko akademijo. Čisti donos prireditve je namenjen v dobrodelne svrhe organizacije. Dolžnost naša je, da konferenco v njenem človekoljubnem prizadevanju podpremo in njene prireditve posečamo.

Gibanje strokovne organizacije stavbincev. Potreba po delavski strokovni organizaciji stavbinskega delavstva na Jesenicah je postajala vedno večja. Posebno pri stavbnem podjetju »Slograd« se je to že delj časa opazovalo. Zato so stopili vkup vsi krščansko misleči delavci in ustanovili svojo organizacijo s sedežem v Krekovem prosvetnem domu na Jesenicah. Tozadevna pravila so bila vložena in se čaka samo še na rešitev istih. — V nedeljo 22. novembra 1936 je imela ta organizacija svoj prvi članski sestanek s sledečim dnevnim redom: 1. poročila o dosedanem delovanju, 2. priprave za občni zbor, 3. slučajnosti. V prvi točki je tovariš Šavli otvoril sestanek, pozdravil vse navzoče in poročal o dosedanjih delih, katera je vršila organizacija, in nato podal besedo gospodu Križmanu, kateri je v svojem govoru prikazal res pravi pomen delav-

skih strokovnih organizacij, katere naj imajo usmerjeno borbo po evangeljskih načelih okrožnice papeža Leona XIII. in ne po potih brezbožnih materialistov in njihovih zaveznikov. Potem je podal še tovariš Strajnar svoje poročilo o finančnem stanju te organizacije. Vsled še nerešenja pravil je druga točka odpadla in ji je sledila takoj tretja točka, slučajnosti. Pri tej točki so se izvolili zaupniki, kateri bodo zastopali delavce pri podjetju »Slograd«. Razpravljalo se je tudi o bodoči kolektivni pogodbi, ker stara poteče s koncem meseca decembra. Nato je tovariš Šavli zaključil sestanek. — Udeležba vsled dela pri podjetju ni bila zadostna in apeliramo na članstvo te organizacije, da se v bodoče polnoštevilno udeleži teh sestankov in gre na delo za razširitev iste.

Strojepisje poučujejo oč. sestre v Krekovem domu. Dandanes je vsakomur potrebno znanje strojepisja. Zlasti za našo žensko mladino, ki hoče po končani meščanski šoli dobiti kakršnokoli primerno službo, je znanje strojepisja neobhodno potrebno. S to šolo bodo oč. sestre Jesenicam mnogo koristile in je s stališča napredka prav, da so jo začele.

Prispevajte

v naš tiskovni sklad!

povedal svoj račun, pa je skoro ostrmela nad njegovo nizkostjo in ni mogla verjeti, da bi bil račun tako majhen. — Marksisti so s civilnim pogrebom seveda hoteli manifestirati za svoje ideje in zbrati ob tej priliki vse svoje vrste. Ker je bil pa pogreb cerkven in niso mogli tega izrabljati za svojo propagando, je iz njihovih vrst zelo malo tovarišev spremilo rajnega na zadnji poti. Tako dokazujejo, da nimajo nič kulture, nič srca, nič pietete, ampak jih je vse skupaj le prilika za umazano propagando svojih brezbožnih idej.

Z Dovjega

Zelo nas je presenetila žalostna vest, ko smo zvedeli, da je Gustelj Noč z Jesenic podlegel po hudem trpljenju poškodbam. Prihajal je zelo rad na Dovje, kjer nam je tudi rad pomagal v društvu. Ravno je hotel prevzeti režijo neke igre — toda usoda je hotela drugače. Poleg staršev, bratov in sester, žalujejo po njem tudi naši člani in članice, katerim je bil vedno naklonjen. — Njegovega pogreba se je udeležilo več članov z vencem »Aljaževga pevskega in dramskega društva«.

Prosveta

Člani Krekovega prosvetnega društva se opozarjajo na svoje stanovske setanke in na prosvetne večere. — Sestankov naj se brezpogojno udeležujejo vsi člani, če njihovega izostanka ne opravičuje kak tehten vzrok. Zavedajo naj se, da se temelji društvenega gibanja in njegove kulturne smeri zlasti na teh sestankih stavlja.

»Kosoman«, zgodovinska narodna igra, ki jo je spisal domačin g. Fr. Klinar, je v režiji pisatelja doživela na odru Krekovega prosvetnega društva tako pri premieri kakor tudi pri reprizi popoln uspeh. V igro je res položenega mnogo življenja in zdravega jedra. Igra »Kosoman« si že utira pot v druge podeželske odre in je pričakovati, da si jih bo z lahkoto osvojila.

»Razvalino življenja« uprizori »Aljaž« v Krekovem domu dne 29. novembra in 1. decembra na narodni praznik Zedinjenja ob 8. uri zvečer. Vloge za to igro so v rokah prvovrstnih igralcev, ki se z vso vestnostjo pripravljajo, da to prelepo delo uprizorijo tako, kakor delo samo zasluži.

Sport

SK Bratstvo : SK Kovinar 4:1. Zaslužen je zmagal SK Bratstvo, ki je bil tehnično in taktično boljše moštvo. Igra sama ni nudila užitka. Jedro v postavi SK Bratstva so vojaki in je le škoda, da SK Bratstvo ne igra s samimi domačini.

Razrešen je bil dolžnosti v upravi GZSP g. Vindišar Stane, ki je zastopal ASK Gorenjca. Razrešen je bil z motivacijo, da je neupravičeno trikrat zapored izostal od sej upravnega odbora. G. Vindišar je izostal dvakrat zaradi službe (kar je upravičeno) in enkrat zaradi zadeve, ki je tudi deloma upravičena (recimo pa neupravičena). ASK Gorenjec je smatral ta čin za nepravilen, zato tudi na poziv podzveze, da imenuje novega delegata, ni pristal in ne pošlje nobenega zastopnika v upravni odbor.

Naša olimpijca, Praček in Žnidar, pridno trenirata smuč, gimnastiko. Udeležujeta se rednih gimnastičnih treningov ASK Gorenjca. Vabimo vse ostale smučarje, člane ASK Gorenjca, da se tudi oni pripravljajo na smučarsko sezono. Redni treningi so vsak torek in četrtek od 20. ure dalje.

„Družina in dom“

Naša nova jeseniška stavbna zadruga je stopila v življenje. Kupila je za kolonijo delavskih hiš okoli 14.000 m² zemlje na lepem sončnem prostoru na levi strani ceste od Plavža nazaj proti Jesenicam. Na tej površini zemlje bo mogoče postaviti po predvidenem regulacijskem in parcelacijskem načrtu okoli 18 stanovanjskih hiš. Če računamo, da bo vsaka hiša iz vidika rentabilnosti in čim lažjega odplačila zgrajena vsaj kot dvostanovanjska, potem bo na tem prostoru dobilo srečen dom najmanj 36 naših družin. Gotovo pa bo tu nastalo vsega skupaj najmanj 40 družinskih in morda ravno toliko enosobnih stanovanj za poedince brez lastnih družin.

Zadruga ima začasno svoje uradne prostore v uredništvu našega lista v Krekovem domu. Tam je interesantom, ki se za to stavbno akcijo zanimajo in ki hočejo k zadrugi pristopiti kot člani, na razpolago knjiga pristopnic in pravila zadruge. Tam tudi prejmejo potrebna pojasnila, ki bi jih morda želeli.

Zadruga ni politična in ne kulturna ustanova ampak je zamišljena le kot gospodarska samopomoč v njej včlanjenih zadrušnikov, da se jim pri vedno večji stanovanjski stiski v kraju pomaga tudi v tem oziru na lastne noge. Seveda se ustanovitelji zadruge zavedajo, da z nesebičnim delom, ki ga v zadružno delovanje nalagajo, vrše veliko socialno delo, ki je v skladu z moralnimi načeli njihovega svetovnega nazora. Niso pa s tem vrata za vstop v zadrugo nikomur zaprta.

Tu je treba naglasiti, da vodstvo zadruge ne smatra, da bo njegovo poslanstvo izvršeno, kadar bo omenjena stavbna kolonija dograjena. Predobro se zaveda, da s tem stanovanjska beda še daleko ne bo odpravljena. Pri prilikah, kakor se razvijajo na Jesenicah, je pričakovati moč-

nega in stalnega porasta prebivalstva in latentne stanovanjske krize. Zato mora resna stavbna stanovanjska akcija s tem računati in program svojega dela temu primerno raztegniti v desetletja naprej.

Tako se zadruga že sedaj noče omejiti samo na sodelovanje in podporo onih članov, ki bodo gradili v gori omenjeni stanovanjski koloniji, ampak je pripravljena pomagati tudi drugim, ki bi kje drugje, na kakšnem drugem kraju hoteli postaviti lastno domovanje.

Tudi ni misliti, da naj bi v zadrugo vstopili samo taki, ki imajo že približno zbran kapital, na osnovi katerega se jim bodo nadaljnja potrebna sredstva od zadruge oskrbela, da bodo že v bodočem letu mogli pričeti z delom. K stanovanjski akciji nasprotno pristopi lahko vsak, kdor ima resno voljo kdaj postaviti si svoj dom na Jesenicah ali v bližnji okolici. Seveda takim, ki ničesar še niso prihranili, bo treba v smislu pravilnika najprej nekaj časa varčevati, da bodo mogli podporo zadruge zares izrabiti tudi zase. Naloga vodstva zadruge bo skrbeti za primerno zdrava, sončna stavbišča, za časom primerne načrte, za skupno naročanje gradbenega materiala, za ceneno oddajo del podjetnikom, za propagando, za vzgojo prepotrebno varčevanje za stavbni sklad, posredovanja za cenena posojila itd. itd.

Zadružno vodstvo je bilo povsod, kjerkoli je v interesu jeseniške stanovanjske gradbenosti interveniralo, deležno polnega razumevanja. Tako smemo upati, da bo to delo, z dobro voljo začeto, kmalu rodilo tudi vidne uspehe v korist Jesenic in njenega prebivalstva. Bog nam daj pri tem prizadevanju dosti lepih domov in v njih mnogo srečnih družin!

Hranilnica in posojilnica na Jesenicah

obrestuje vse vloge do najvišje v zakonih določene meje. Nove vloge izplačuje vedno promptno.

Stalna razstava radio aparatov največje svetovne tvornice

PHILIPS

pri J. Pučko, Jesenice
Kralja Petra cesta 12

Da se na ugodne mesečne obroke od 90 Din naprej

Ceneno in dobro prehrano, vina na debelo in drobno dobite in kupite najugodneje v

LJUDSKI KUHINJI

JESENICE KREKOV DOM